

2.1

Prof. dr. Cristina Călărașu: *Elemente de dialectologie nord-dunăreană*

Departamentul de Lingvistică

Se prezintă importantele concepte dialectologice, precum și importantele instrumente de lucru. Se prezintă tipologia graiurilor nord-dunărene, însoțită de descrierea, la diverse niveluri lingvistice, a fiecărui grai. Se urmărește raportul dintre graiuri și limba literară, în evoluția limbii.

Evaluare: prezență și participare la discuții (50%), colocviu final (50%).

2.2

Lect. dr. Mihaela-Viorica Constantinescu: *Umor, ironie, parodie*

Departamentul de Lingvistică

Cursul propune o introducere în teoriile lingvistice actuale dedicate umorului verbal. Obiect de studiu al filosofiei, sociologiei, psihologiei, teoriei și criticii literare și, mai nou, al lingvisticii, umorul este un fenomen proteic. Umorul va fi folosit uneori ca „termen umbrelă”, acoperind și aria ironiei verbale. Cursul propune o aplicare a sugestiilor teoretice unor texte ficționale diverse (fragmente literare, scheciuri, bancuri, caricaturi). Analiza textelor va urmări atât aspecte macrostructurale (de ex., parodia), cât și dimensiunea microstructurală (de ex., jocurile de cuvinte). Prin analiză se vor valida sau invalida sugestiile teoretice și metodologice selectate.

Evaluare : 30% prezență și participare la discuții + 70% lucrare finală (referat sau examinare scrisă).

2.3

Prof. dr. Caius Dobrescu: *Violența simbolică și terorismul*

Departamentul de Studii literare – Teoria literaturii

Observând că tinerii care se întorceau acasă de pe câmpurile de luptă ale primului război mondial, departe de a deveni pacifiști, dezvoltau atitudini sociale și politice extreme, Hannah Arendt considera că aceștia practicau un expresionism care folosea bombele ca limbaj predilect (Arendt, *Men in dark times*, New York: Harcourt, Brace & World, 1968).

Arendt se referea la expresionismul german, curent artistic pentru care menirea literaturii și artelor ar fi să proiecteze direct stări interioare paroxistice asupra realității exterioare. Asemănările dintre actele de exteriorizare explozivă a celor mai intense aspirații intime și explozia bombelor propriu-zise vorbește de la sine despre o tulburătoare afinitate între fantasmеle poetice și politice.

Cursul pornește de la ipoteza că înțelegerea flagelului contemporan al terorismului presupune explorarea unui imaginar violent (sau „prietenos față de violență”; sau „care conferă prestigiu simbolic violenței”) configurat de-a lungul întregii istorii a modernității.

Vom încerca împreună să descoperim originile miturilor care justifică folosirea violenței – de la discursul urii împotriva unor categorii sociale ori „rasiale”, pînă la arbitriul deplin în alegerea „țintelor”.

De asemenea vom încerca să punem apologia violenței în relație cu tensiunile puternice dintre valori și aspirații puternic interiorizate, dar flagrant incompatibile. Tensiuni care conduc la crize de identitate culturală, socială, de gen („genul” fiind etajul de construcție și reprezentare simbolică a sexualității).

Vom porni de la exemplele mai bine cercetate ale istoriei artistice și culturale occidentale – cuprinzînd, adică, Europa de vest și Statele Unite. Dar vom încerca „salturi ale înțelegerii” înspre zone culturale non-occidentale: Balcanii și spațiul rus, America de Sud, lumea arabă, lumea africană. „Înțelegerea” sus-evocată presupunînd o continuă negociere între asemănări și deosebiri.

De asemenea, de la concretul textelor literare (poezie, ficțiune, teatru) vom încerca să ajungem și la analiza altor medii de expresie (e.g. cinematograful), ca și a unor forme diverse de retorică ideologică.

În explorarea (re)surselor simbolice ale terorismului, vom considera literatura și artele ca fiind, deopotrivă, parte a problemei și parte a soluției. Altfel spus, vom observa că literatura și artele participă atît la patologia imaginarii, cît și la terapia imaginarii. De unde și responsabilitatea morală extrem de serioasă a celor ce se ocupă cu educația prin literatură și arte.

2.4

CS II dr. Laura Jiga Iliescu: *Imaginarul corpului*

Departamentul de Studii culturale – Etnologie

Între *a fi* una cu propriul corp și *a avea* un corp - două atitudini fundamentale asupra aceleiași realități, fiecare caracterizând un anumit tip de societate - se configurează un prolific orizont de idei și de comportamente culturale, artistice, religioase și sociale, ale căror expresii textuale vor constitui obiectivul principal al acestui curs. O incursiune spre propria interioritate și spre tehnicile de exteriorizare a acesteia.

Dominant, ne vom concentra asupra culturii europene, savantă și populară, laică și religioasă, creatoare de metafore și percepții asupra corpurilor, dar și de antropomorfizări din cele mai neașteptate, pe care le vom analiza din perspectiva sincretică a limbajelor verbal, gestual și figurativ. Vom pune în relație epoci și perioade, dinspre mai vechea Europă spre timpurile contemporane.

Evaluare: 10% prezență + 10% prezentare +80% lucrare finală

2.5

Prof. dr. Carmen Mușat: *Forme ale reprezentării eului*

Departamentul de Studii literare – Teoria literaturii

Problema identității, a constituirii imaginii de sine presupune o mediere narativă – ne aflăm în situația de a spune “istorii” despre noi înșine, în diverse variante (C.V.-uri, jurnal, memorii, autobiografii, dar și rezumate orale ale activităților noastre, ale evenimentelor sau întâmplărilor mărunte). Îmi propun să încercăm să explorăm împreună modul în care se construiește imaginea despre sine, prin intermediul unor narațiuni în care identitatea personală e modelată, negociată, povestită mereu în relație cu Celălalt. Narațiunile despre sine nu redau o identitate standard, așa-cum-a-fost, ci reconstruiesc imagini complexe, alcătuite adeseori din suprapuneri ale unor euri mai vechi sau mai noi. Se ajunge astfel la ipostaza unui eu – personaj al propriei memorii (v. Nicola King, *Memory, Narrative, Identity. Remembering the Self*, Edinburgh, UP, 2000).

Scritura autobiografică – o practică individuală și socială (cf. Ph. Lejeune); problema reprezentării eului în pictură – autoportretul, dar și în cinema.

Problematika sinelui

- conștientizarea identității ființei și a necesității delimitării unui spațiu al intimității;
- replierea ființei asupra sinelui (v. G. Duby, *Istoria vieții private*, vol. 4, p. 88).
- Confesiunile, autobiografia, jurnalul – „oglină” textuală a eului, a ființei profunde, care „absoarbe” imaginea despre sine.
- Apariția „eului” în scriitura Evului Mediu: „Memoriile și cronicile introduc (...) în reprezentarea Eului elementele unei durate personale și, paralel cu încercările de definire a individului de către sine, își fac drum în poezia târzie prezența obsesivă a timpului, percepția unui timp pierdut.” (în *Istoria vieții private*, vol. 4, p. 88).
- Punerea în scenă a individului/sinelui începe odată cu cronicile (v., la noi, Neculce – primul memorialist).
- Scriiturile eului
 - tentative de „îmblînzire” a timpului care nu se mai întoarce niciodată;
 - discursuri în jurul percepției identității, modalități de articulare și structurare a identității proprii;
- prelungire, în scris, a trupului care emite discursul (v. și tradiția *autoportretului* în pictură).

2.6

Conf. dr. Isabela Nedelcu: *Normă și abatere*

Departamentul de Lingvistică

Cursul își propune să analizeze diversele tipuri de greșeli care se produc la toate nivelurile limbii: fonetică, morfologie, sintaxă, semantică. Se vor discuta implicit o serie de aspecte legate de dinamica limbii române actuale: normele limbii literare, tendințele care se manifestă în utilizarea limbii actuale, influența engleză etc.

Cursul va fi în cea mai mare parte practic. Exemplele care se vor discuta vor fi extrase, în special, din presă și din limbajul conversației cotidiene.

Forma de evaluare: participare la discuțiile de la curs și realizarea unui referat despre un tip de greșeală la alegere.

2.7

Lect. dr. Melania Roibu: *Funcția metalingvistică. Mijloace de realizare în limba română actuală*

Departamentul de Lingvistică

Cursul abordează o temă mai puțin studiată în literatura română de specialitate, propunându-și să identifice specificul funcției metalingvistice și eventualele zone de interferență cu celelalte funcții ale limbajului delimitate de R. Jakobson. Vor fi vizate exclusiv realizările acestei funcții în metalimbajul curent, adică într-o activitate metalingvistică spontană, ne- (sau semi-)conștientizată, activitate care se poate declanșa la orice vorbitor, ori de câte ori acesta comentează sau cere/ dă explicații asupra „producțiilor” lingvistice proprii sau ale interlocutorilor.

Accentul va cădea asupra utilizării autonimice a semnelor, guvernată de reguli (prozodice, semantice și gramaticale) proprii, care au dus adesea la caracterizarea sa ca fiind deviantă de la uzajul „normal” al limbajului.

Evaluarea: prezența la curs (50%) + notarea unui referat elaborat de studenți, care să ilustreze principalele realizări ale funcției metalingvistice.

2.8**Lect. dr. Adrian Stoicescu: *Introducere în antropologia culturală***

Departamentul de Studii culturale - Etnologie

Antropologia culturală, în sensul cel mai larg, este studiul diversității culturale, avându-și punctul de plecare în întâlnirea dintre *Occidental* și *Sălbaticul* colonizat și în modul particular în care factorii biologici, naturali, sociali produc diversitatea culturală. În același timp, dihotomia de bază care se dezvoltă din contactul dintre cele două tipuri culturale conduce la orientarea interpretării pe linia *civilizatului* (vesticul) vs. *necivilizatului* (sălbaticul).

Postcolonialismul însă aduce o schimbare de perspectivă și, odată cu el, privirile orientate spre sălbatic sunt refocalizate aproape, într-un teren de cercetare din care deopotrivă cercetătorul și cercetatul viețuiesc, iar ierarhiile dintre lumea *civilizată* și cea *necivilizată* se dizolvă.

Cursul va avea drept scop vizitarea unor texte considerate fundamentale în antropologia culturală, viziunea unor filme prin care *departele* cultural este îmblânzit sau, dimpotrivă, încă sancționat, dar, poate cel mai important, va prezenta un set de concepte fundamentale în studiul culturilor cu instrumentele antropologiei.

Miza fundamentală a cursului va fi reprezentată de capacitatea de a analiza fenomene culturale actuale din perspectiva unui cadru teoretic stabilit de lecturile de curs și de instruirea unui tip de privire asupra fenomenelor culturale cu un ochi capabil să distingă unitatea și diversitatea, de la formele rituale la ritualitatea profană, de la dansul tribal la clubbing, de la tribul *necivilizatului* la triburile virtuale sau de la riturile de inițiere sexuală la petrecerea de majorat.

* Studenților care vor urma cursul li se cere un grad de cunoaștere a limbii engleze suficient pentru a putea parcurge bibliografia de curs și a viziona filmele suport, netitrate în limba română.

2.9

Lect. dr. Loara Ștefănescu: *Retorica și pragmatica discursului politic*

Departamentul de Lingvistică

Cursul își propune să prezinte o tipologie a discursului politic contemporan în contextul comunicării publice, cu accent pe cel televizat, folosind o bază de date permanent actualizată și tehnici moderne de expunere. Este un concept integrat ce include aspecte referitoare la analiza de discurs, retorică, argumentare, stilistică, dar și elemente specifice jurnalismului de televiziune. Vor fi abordate următoarele teme:

a) Mecanisme retorice și argumentative ale discursului politic (varianta scrisă vs varianta orală); analiza de discurs; relația dintre componenta verbală și cea vizuală în discursul televizat/discursul electoral; sloganul ; tehnici de manipulare; strategii de dirijare a efectelor vizuale; dinamica sensurilor în spațiul politic

b) “Stilistica” jurnalismului de televiziune - tehnica redactării știrii de televiziune; elemente de tehnică vizuală (limbajul vizual în știre/ discurs televizat); lectura (citirea) textului/știrii

Evaluare : referat (50%) + participare activă la dezbaterile cursurilor (50%).

2.10

Conf. dr. Camelia Ușurelu: *Sintaxă și semantică – clase funcționale*

Departamentul de Lingvistică

Obiective: introducerea perspectivei funcționale în studiul claselor; ce este o clasă de mărci funcționale (omogenitate ca funcție comunicativă, dar eterogenitate gramaticală); inventarierea și descrierea claselor funcționale semnificative ale limbii române; interferența dintre tipurile de clase (funcție pragmatică și funcție gramaticală; funcție pragmatică și funcție semantică; funcție gramaticală și funcție semantică etc.); ambiguități funcționale.

Evaluare: prezență și răspunsuri în timpul semestrului (50%) + o lucrare pe o temă la alegerea studentului (din bibliografia recomandată).